

Kościoły i Kapliczki

Kościół w Pietrowicach Wielkich

Zbudowany został w XVI wieku, a rozbudowany w 1822 i 1935 roku. Z pierwotnego kościoła gotyckiego zachowały się od zachodu trzy przęsła. Wieża wzniesiona w 1822 roku. W kościele są obrazy z drugiej połowy XVIII wieku (m.in. obraz św. Mikołaja z 1827 roku - mal. Antoni Blasch), rzeźby barokowe oraz żeliwna płyta nagrobna z 1843 roku. W ołtarzu głównym w zwieńczeniu rzeźby patronów kościoła adorowane przez aniołów. Antependium z płaskorzeźbą Ostatniej Wieczery. Rzeźby Matki Boskiej z Dzieciątkiem, Chrystusa Tronującego, Pieta. Na filarze bramy prowadzącej na plac kościelny figura św. Jana Nepomucena, polichromowana.

Kościół w Makowie

Kościół paraf. p.w. św. Jana Chrzciciela, usytuowany na wzniesieniu w centrum wsi, zbud. 1777-88 pod kierunkiem mistrza Franciszka Bolika z Raciborza, na miejscu poprzedniego z 1613 r., późnobarokowy, potynkowany (tynk barwny kremowy z kanarkowym podkreśleniem), jednonawowy. Prezbiterium jednoprzęsłowe, zamknięte półkoliście, z zakrystią i przedsionkiem od pd. Nawa trójprzęsłowa, ze ścietymi narożnikami przy tęczy. Od zach. czworoboczna wieża występująca przed lico fasady.

Figura św. Jana Nepomucena, na cmentarzu przykościelnym, 1 poł. XIX, fund. Tomasz Dzimirski, kamienna. Postument sześcienny, murowany, potynkowany.

Przy kościele znajduje się cmentarz o powierzchni około 0,4 ha, zachowały się tam kamienne krzyże nagrobne z końca XIX wieku oraz kamienna figura św. Jana Nepomucena z 1 połowy XIX wieku, której fundatorem był Tomasz Dzimirski. Na cmentarzu, u stóp wzgórza kościelnego, pomnik ku czci mieszkańców poległych w I i II wojnach światowych.

Kapliczka w Kornicy

Kapliczkę domkową zbudowano około 1880 roku. Kapliczka ma potynkowane mury, polichromy, na planie kwadratu. Fasada z trójkątnym, łamanym szczytem, wydzielonym gzymsem, w szczycie krzyż. Wejście i okienka zamknięte półkoliście. Dach siodłowy, kryty dachówką. Czworoboczna wieżyczka sygnaturki, z latarnią i daszkiem piramidальnym.

Kościół w Pawłowie

Kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła, w centrum wsi, zbudowany w latach 1907-08 na miejscu drewnianego kościoła Matki Bożej przeniesionego z Raciborza w 1727 roku. Neogotycki, murowany, lico ceglane z tynkowymi blendami, jednonawowy z transeptem. W kościele: prezbiterium jednoprzęsłowe, zamknięte trójbocznie, z zakrystią od strony południowej nawa trójprzęsłowa. Od zachodu czworoboczna, wysmukła wieża. Narożniki wzmocnione uskokowymi szkarpmi. Okna szczelinowe, szczyty w transepcie z tynkowymi blendami (blendy również w ścianach wieży). Nad nawą czworoboczna wieżyczka sygnaturki z wysmukłym hełmem piramidальnym. Hełm wieży wysmukły, piramidальny, pobity blachą. Portal ostrołukowy, uskokowy. Nad wejściem nisza z rzeźbą św. Michała.

W czasie wojny kościół znacznie ucierpiał. Odrestaurowano go w 1945r. W 1995 r. - w Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, z udziałem wielu gości, uroczystie otwarto Salę Parafialną, adaptowaną z dotychczasowej stodoły.

Kościół w Cyprzanowie

Pierwszy kościół był skromną budowlą z drewna, który w 1688 roku został rozbudowany, ale niestety całkowicie spłonął w roku 1861. W latach 1865-1868 w miejscu pogorzelska zbudowano nowy, murowany kościół. Tuż przed wmurowaniem kamienia węgielnego miała miejsce tragedia - w kolejnym pożarze spłonął ołtarz i część kościelnego wyposażenia, które były przechowywane w tymczasowej kaplicy. Budowę świątyni nadzorował ks. Izydor Jakub Zawadzki. Uroczystość konsekracji odbyła się w roku 1888. Kościół w dzisiejszym Cyprzanowie jest budowlą ceglana, wzniesioną na osi północ-południe. Przylega do niej wielobocznie zamknięte prezbiterium. Od północy wznosi się wieża przykryta ostrosłupowym hełmem. Wewnątrz znajduje się neogotycki ołtarz główny.

Przed kościołem znajdują się kamienne figury Matki Bożej i św. Jana Nepomucena.

Kościół w Krowiarkach

W 1223 r. został zbudowany pierwszy kościół, który w 1447 został przebudowany. Patronem kościoła aż do wieku XV był klasztor w Czarnowąsach. Kościół dostał się w ręce protestantów i wtedy Leonard von Dobschitz wybudował plebanie, chlewnię i stodołę. Na początku XVII wieku Kościół został zwrócony katolikom i poświęcony ku czci Narodzenia N.M.P. był przez jakiś czas kościołem filialnym Makowa. Zbudowany był z drewna, miał 3 ołtarze, w wieży znajdowały się dwa dzwony. Nowy, większy kościół wybudował w 1709 roku jeden z ówczesnych właścicieli Krowiarek - hrabia Paczyński. Na miejscu tego kościoła w latach 1909-1910 został wybudowany obecny kościół pw. Najświętszej Marii Panny. Jest on wybudowany w stylu neogotyckim. Wieża kościelna została zniszczona w 1945 roku. W parafii prowadzone są księgi metrykalne: chrztów od 1766 roku, ślubów od 1766 roku, zgonów od 1767 roku. Do parafii należą miejscowości Krowiarki i Amandów. Parafia należy do diecezji polskiej.

Kościół w Samborowicach

Kościół parafialny pw. Świętej Rodziny, zbudowany w latach 1931-33. W czasie wojny uszkodzony, odbudowany w 1947, neobarokowy, murowany, otynkowany. Jednonawowy z transeptem, prezbiterium zamknięte trójbocznie, od zachodu czworoboczna, czterokondygnacyjna wieża. Szczyty transeptu o linii falistej, z blendami szczelinowymi, narożniki transeptu ujęte kolumienkami. Okna i wejście zamknięte półkoliście. Nad prezbiterium czworoboczna wieżyczka sygnaturki, z latarnią. Hełm wieży cebulasty (spłaszczony), z latarnią i kopułką z iglicą. Dach dwuspadowy, kryty dachówką. Wystrój współczesny. Cmentarz przykościelny ma układ regularny, w części pd.-wsch. dwa metalowe krzyże nagrobne z początku XX.

Zbudowany został w XVI wieku, a rozbudowany w 1822 i 1935 roku. Z pierwotnego kościoła gotyckiego zachowały się od zachodu trzy przęsła. Wieża wzniesiona w 1822 roku. W kościele są obrazy z drugiej połowy XVIII wieku (m.in. obraz św. Mikołaja z 1827 roku - mal. Antoni Blasch), rzeźby barokowe oraz żeliwna płyta nagrobna z 1843 roku.

W ołtarzu głównym w zwieńczeniu rzeźby patronów kościoła adorowane przez aniołów. Antepedium z płaskorzeźbą Ostatniej Wieczerzy. Rzeźby Matki Boskiej z Dzieciątkiem, Chrystusa Tronującego, Pieta.